

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kreetta Simola

Viite
Ref.
Ref.

Asia
Ärende
Subject

Viestintäviraston näkemyksiä HMV-sääntelyn tavoitteista tietoyhteiskuntakaari-hankkeessa

Viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta saada esittää näkemyksiään HMV-sääntelyn tavoitteista ja nykyisen sääntelyn uudistamistarpeista tietoyhteiskuntakaari-hankkeeseen liittyen.

Viestintämarkkinoiden erityissääntelyn tavoitteena on, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien teleyritysten ja käyttäjien saatavilla koko maassa. Viestintäverkkojen tasapuolinen ja kohtuullinen hinnoittelu on edellytys uusien palveluja tarjoavien yritysten markkinoille tulolle. Uuteen lakiin kirjattavien säännösten tulisikin mahdollistaa sääntely, jonka avulla edellä mainitut tavoitteet pystyttäisiin saavuttamaan.

HMV-sääntelyä uudistettaessa tulisi Viestintäviraston käsityksen mukaan ottaa huomioon seuraavat seikat:

- 1. HMV-sääntelyn avulla edistetään kilpailua ja poistetaan markkinoille tulon esteitä.** HMV-sääntely on ennakkosääntelyä, jossa HVM-yrityksen nimeämisellä ja erityisveloitteiden asettamisella pyritään ennalta vaikuttamaan sellaisten markkinoiden toimintaan, joilla on havaittu erityisiä kilpailuongelmia. Tällä hetkellä HMV-sääntelyn painopiste on selvästi markkinoiden jälkikäteisessä valvonnassa. Viestintämarkkinalainsäädännön tulisikin nykyistä paremmin mahdollistaa EU-direktiivien tarkoittama todellinen ennakkosääntely.
- 2. HMV-sääntelyn tavoitteet voidaan saavuttaa vain riittävän laajalla ja joustavalla keinovalikoimalla.** Nykyisenkaltainen HMV-sääntely ei toimi. Osasyynä sääntelyn toimimattomuuteen on myös Viestintäviraston käytössä olevan keinovalikoiman suppeus ja joustamattomuus. Viranomaisen pystyy vastaamaan toimintaympäristön haasteisiin markkinoiden säännöllisellä analysoinnilla ja veloitteiden uudelleen arvioinnilla vain, jos lainsäädäntö mahdollistaa sille riittävän laajan keinovalikoiman käytön. Viestintäviraston tulisi kunkin markkinan markkina-analyysin lopputuloksesta riippuen voida asettaa sellaiset hinnoitteluelvoitteet, joiden se katsoo parhaiten edistävän kilpailua kyseisellä markkinalla.

Markkinatilanteesta riippuen velvoitteita voidaan kiristää, keventää tai ne voidaan jopa poistaa.

Markkinasääntelyn tavoitteet ja reunaehdot on välttämätöntä määritellä laissa tarkasti. Sen sijaan viranomaiselle tulisi jättää nykyistä enemmän harkintavaltaa niiden keinojen valintaan, joilla sääntelyn tavoitteet voidaan saavuttaa. Nykyisin viestintämarkkinalaissa on määritelty vain yksi mahdollinen hinnoittelovelvoite eli aiheutuneisiin kustannuksiin perustuva kustannussuuntautuneen hinnoittelun velvoite. Kustannussuuntautunut hinnoittelu on veloitteena raskas ja sopii vain joidenkin ongelmallisten markkinoiden sääntelyyn. Toisaalta joillakin pullonkaulamarkkinoilla voisi olla tarpeellista vaatia tiukempaa sääntelyä (kuten mm. EU:n komissio on esittänyt omassa kustannuslaskentaa koskevissa suosituksissaan).

3. **Toimivan H MV-sääntelyn edellytyksenä on teknologianeutraali lainsäädäntö, joka mahdollistaa viranomaisen nopean reagoinnin markkinoilla tapahtuviin muutoksiin.** Teknologia ja markkinatilanteet viestintämarkkinoilla muuttuvat nopeasti. Myös EU-komission suosituksessaan määrittelemät ennakkosääntelyn alaiset markkinat ja suositukset sääntelyssä käytettävistä velvoitteista voivat muuttua nopeallakin aikataululla. Esimerkiksi tällä hetkellä EU-komissio on suosituksessaan tuonut voimakkaasti esille näkemyksensä kuituyhteyksien verrattain tiukasta sääntelystä. Lainsäädännön muuttaminen on usein liian hidas ja jäykkä keino reagoida toimintaympäristössä tapahtuviin nopeisiin muutoksiin.

H MV-sääntelyn tavoitteena oleva nopea ennakollinen puuttuminen on nykysääntelyn jäykkyydestä johtuen mahdotonta. Kilpailuongelman poistuttua tarpeeton sääntely on voitava myös purkaa nopeasti. Näin varmistetaan tarkoituksenmukainen ja kulloisenkin kilpailuongelman ratkaisemiseksi räätälöity sääntely ilman, että sääntelyn muutos edellyttäisi lainsäädäntömuutosta. Lainsäädännön tulisi olla myös direktiivin edellyttämällä tavalla teknologianeutraali, jotta se mahdollistaisi samat valvonnan työkalut käytetystä teknologiasta riippumatta.

Teknologianeutraliteetti tulisi huomioida esimerkiksi puhelinverkon käytöstä perittävän korvauksen sääntelyssä. Voimassa olevan viestintämarkkinalain 43.4 §:n nojalla kiinteästä verkosta matkaviestinverkkoon laskevaa liikennettä kohdellaan Viestintäviraston käsityksen mukaan direktiivin vastaisesti eri tavoin kuin muista verkoista matkaviestinverkkoon laskeva liikennettä.

4. **Viestintäpalveluiden käyttäjät hyötyvät toimivasta kilpailusta.** Tehokas sääntely lisää kilpailua ja vaikuttaa positiivisesti yritysten investointihalukkuuteen. Tilaajayhteystuotteiden hinnoitteluun vaikuttamalla voidaan siis edistää kuituinvestointeja ja samalla edesauttaa kansallisen laajakaistastrategian toteutumista. Vaikka H MV-sääntely kohdistuu ensisijaisesti tukkimarkkinoihin, sen vaikutukset näkyvät kilpailun lisääntymisenä vähittäismarkkinoilla. Lisääntyvä kilpailu puolestaan luo teleyrityksille paineita uusien palveluiden kehittämiseksi ja loppukäyttäjiltä perittävien hintojen alentamiseksi.

Tietotyhteiskuntakaari-hankkeessa tulisi arvioida kokonaisuudessaan myös muille kuin HVM-yrityksille asetettavat velvollisuudet ja niiden taroituksenmukaisuus. EU:n käyttöoikeusdirektiivin 5 artikla mahdollistaa velvollisuuksien asettamisen myös muille kuin HVM-yrityksille päästöpäähän yhteenliitettävyyden tai palveluiden yhteentoimivuuden varmistamiseksi siinä määrin kuin se on välttämätöntä. Myös muille teleyrityksille asetettavat velvollisuudet tulisi muotoilla teknologianeutraalisti ja ottaa huomioon esimerkiksi palvelujen siirtyminen IP-verkkoon. Tällä hetkellä esimerkiksi yhteenliittämistä koskevat säännökset on kirjoitettu pitkälti perinteisen puheliikenteen näkökulmasta.

Lisätietoja asiasta antavat yksikön päällikkö Marja Lehtimäki (p. 09 6966 857 tai marja.lehtimaki@ficora.fi) ja lakimies Sanna Hughes (p. 09 6966 870 tai sanna.hughes@ficora.fi)

Pääjohtaja

Asta Sihvonen-Punkka

Johtaja

Johanna Juusela